

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 221/21
Люксембург, 14 декември 2021 г.

Решение по дело С-490/20
Столична община, район „Панчарево“

Ненавършило пълнолетие дете, гражданин на Съюза, чийто акт за раждане, съставен от приемащата държава членка, посочва като негови родители две лица от един и същ пол: държавата членка, на която това дете е гражданин, е задължена да му издаде карта за самоличност или паспорт, без да изисква предварително съставяне на акт за раждане от своите национални власти

Освен това тя е задължена да признае издадения от приемащата държава членка документ, който позволява на това дете заедно с всяко от посочените две лица да упражнява правото си свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на Съюза

В.М.А., българска гражданка, и К.Д.К. пребивават от 2015 г. в Испания и сключват брак през 2018 г. Детето им, С.Д.К.А., е родено през 2019 г. в Испания. В акта за раждане на това дете, съставен от испанските власти, двете майки са посочени като негови родители.

Тъй като за издаването на български документ за самоличност е необходимо българските власти да съставят акт за раждане, В.М.А. подава заявление до Столична община¹ за съставяне на такъв акт за С.Д.К.А. В подкрепа на заявлението си В.М.А. представя легализиран и заверен превод на български език на извлечение от испанския граждански регистър относно акта за раждане на С.Д.К.А.

Столична община указва на В.М.А. да предостави доказателства относно произхода на С.Д.К.А. по отношение на нейната биологична майка. Всъщност действащият в България образец на акт за раждане предвижда само една графа за „майка“² и една за „баща“, във всяка от които може да фигурира само по едно име.

Тъй като В.М.А. счита, че не е задължена да предостави поисканата информация, Столична община отказва да издаде искания акт за раждане поради липсата на данни за самоличността на биологичната майка на детето и поради факта че вписването в акт за раждане на двама родители от женски пол би противоречало на общественения ред в България, където бракът между две лица от един и същ пол не е разрешен.

В.М.А. обжалва този отказ пред Административен съд София-град (България) — запитващата юрисдикция.

Тази юрисдикция се пита дали отказът на българските власти да регистрират раждането на български гражданин³, настъпило в друга държава членка и удостоверено с издаден в последната държава членка акт за раждане, в който са вписани две майки, нарушава правата, предоставени на този гражданин с членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС, както и с членове 7, 24 и 45 от Хартата на основните права на Европейския съюз⁴. Според нея всъщност този

¹ Столична община, район „Панчарево“ (България), наричана по-нататък „Столична община“.

² Съгласно българския Семейен кодекс произходът от майката се определя от раждането, а майка на детето е жената, която го е родила, включително при асистирана репродукция.

³ Според тази юрисдикция е безспорно, че дори да не е налице съставен от българските власти акт за раждане, детето е български гражданин по силата по-конкретно на член 25, алинея първа от българската конституция.

⁴ Наричана по-нататък „Хартата“.

отказ би могъл да затрудни издаването на български документ за самоличност и следователно да възпрепятства упражняването на правото на свободно движение от детето и по този начин пълноценното упражняване на правата му на гражданин на Съюза.

При тези обстоятелства посочената юрисдикция решава да отправи запитване до Съда относно тълкуването на член 4, параграф 2 ДЕС⁵, членове 20 ДФЕС и 21 ДФЕС, както и на членове 7, 24 и 45 от Хартата. По същество тя иска да се установи дали тези разпоредби задължават държава членка да състави акт за раждане с цел получаването на документ за самоличност от дете, гражданин на тази държава членка, чието раждане в друга държава членка е удостоверено с акт за раждане, който е съставен от властите на тази друга държава членка в съответствие с националното право на последната и посочва като майки на това дете гражданка на първата от тези държави членки и нейната съпруга, без да уточнява коя от двете жени е родила детето.

В решението си, постановено от големия състав, Съдът тълкува горепосочените разпоредби, в смисъл че по отношение на ненавършило пълнолетие дете, гражданин на Съюза, чийто акт за раждане, съставен от компетентните власти на приемащата държава членка, посочва като негови родители две лица от един и същ пол, държавата членка, на която това дете е гражданин, е задължена, от една страна, да му издаде карта за самоличност или паспорт, без да изисква предварително съставяне на акт за раждане от своите национални власти, както и, от друга страна, да признае, също както всяка друга държава членка, издадения от приемащата държава членка документ, който позволява на това дете заедно с всяко от посочените две лица да упражнява правото си свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки.

Съображения на Съда

За да стигне до този извод, Съдът най-напред припомня, че за да се позволи на гражданите на държавите членки да упражняват правото си свободно да се движат и да пребивават в рамките на територията на държавите членки⁶, признато на всеки гражданин на Съюза с член 21, параграф 1 ДФЕС, Директива 2004/38⁷ задължава държавите членки, действащи в съответствие с тяхното законодателство, да издават на своите граждани карта за самоличност или паспорт, удостоверяващи гражданството им.

Ето защо, при положение че С.Д.К.А. е българска гражданка, българските власти са задължени да ѝ издадат българска карта за самоличност или паспорт, удостоверяващи нейното фамилно име съгласно акта за раждане, съставен от испанските власти, независимо от съставянето на нов акт за раждане.

Подобен документ, самостоятелно или заедно с документ, издаден от приемащата държава членка, трябва да дава възможност на дете като С.Д.К.А. да упражнява правото си на свободно движение с всяка от двете си майки, чийто статут на родители на това дете е установен от приемащата държава членка по време на пребиваване в съответствие с Директива 2004/38.

Всъщност правата, признати с член 21, параграф 1 ДФЕС на гражданите на държавите членки, включват правото те да водят нормален семеен живот заедно с членовете на своето семейство както в приемащата държава членка, така и в държавата членка, на която са граждани, при завръщането им в нея. Тъй като испанските власти установяват законно съществуването на биологична или юридическа връзка на произход между С.Д.К.А. и

⁵ Съгласно който по-специално Съюзът зачита националната идентичност на държавите членки, присъща на техните основни политически и конституционни структури.

⁶ Наричано по-нататък „правото на свободно движение“.

⁷ Член 4, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

нейните двама родители, и я удостоверяват със съставения акт за раждане на детето, съгласно член 21 ДФЕС и Директива 2004/38, доколкото В.М.А. и К.Д.К. са родители на ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза, по отношение на когото действително упражняват родителски права, всички държави членки трябва да им признаят правото да придружават този гражданин, когато той упражнява своите права.

Ето защо, от една страна, държавите членки са задължени да признаят тази връзка на произход, за да позволят на С.Д.К.А. да упражнява правото си на свободно движение с всеки от родителите си. От друга страна, двамата родители трябва да имат на разположение документ, който им дава право да пътуват с това дете. Властите на приемащата държава членка са в най-добра позиция да изготвят такъв документ, който може да е актът на раждане и който другите държави членки са длъжни да признаят.

Действително, правилата за гражданското състояние на лицата са от компетентността на държавите членки, които са свободни да предвидят или не в своето национално право брака между лица от един и същ пол или качеството им на родители. При упражняването на тази компетентност обаче всички държави членки трябва да спазват правото на Съюза, и по-конкретно разпоредбите на Договора относно свободата на гражданите на Съюза на движение и на пребиваване, като за целта признаят гражданското състояние на лицата, установено в друга държава членка съгласно правото на последната.

В случая задължението на държава членка, от една страна, да издаде документ за самоличност на дете, гражданин на тази държава, родено в друга държава членка, чийто акт за раждане, съставен в тази друга държава членка, посочва като негови родители две лица от един и същ пол, и от друга страна, да признае връзката на произход между това дете и всяко от тези две лица при упражняването от детето на правата му по член 21 ДФЕС и свързаните с него актове на вторичното право, не нарушава националната идентичност, нито застрашава обществения ред на тази държава членка. Всъщност подобно задължение не предполага съответната държава членка да предвиди в националното си право лица от един и същ пол да имат качеството родители или да признае за цели, различни от упражняването на правата, които това дете черпи от правото на Съюза, връзката на произход между посоченото дете и лицата, които са упоменати като негови родители в акта за раждане, съставен от властите на приемащата държава членка.

Накрая, национална мярка, която може да възпрепятства упражняването на свободното движение от хората, може да бъде оправдана само ако е в съответствие с основните права, гарантирани в Хартата⁸. Да се лиши детето от връзката с единия от родителите си при упражняване на правото си на свободно движение или да се направи упражняването на това негово право невъзможно или прекалено трудно, поради това че неговите родители са от един и същ пол, обаче е в разрез с основните права, гарантирани с членове 7 и 24 от Хартата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение се публикува на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

⁸ В случая, предмет на главното производство, релевантни са правото на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано с член 7 от Хартата, както и правата на детето, гарантирани с член 24 от нея, и по-конкретно правото на отчитане на висшия интерес на детето, както и правото на редовно поддържане на лични отношения и преки контакти с двамата му родители.

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106